

Bloemen onder de scanner

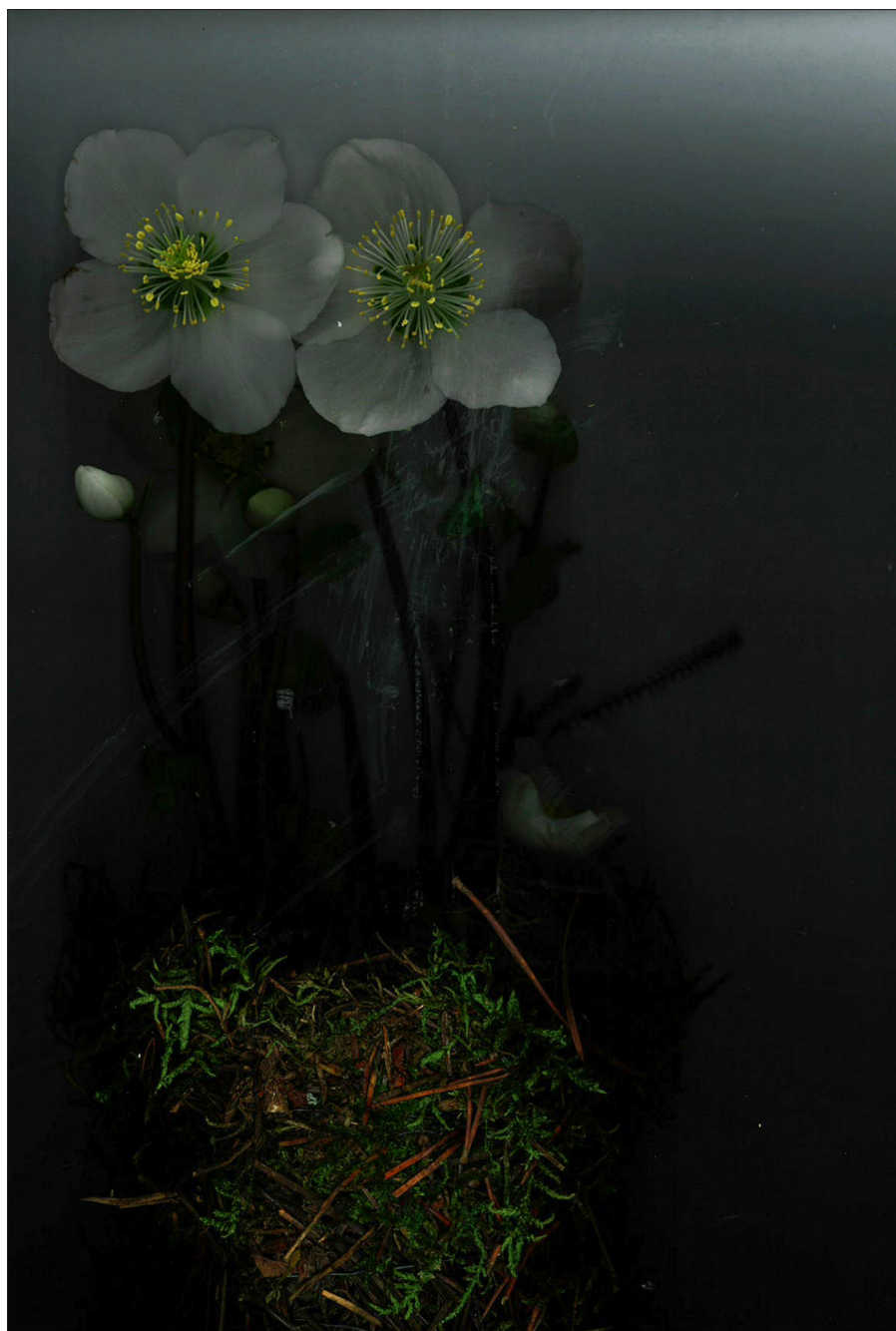
Sebiha Öztas [fotograaf en beeldmaker; www.sebihaoztas.com]

Als fotograaf en beeldmaker werkte Sebiha Öztas het liefst met mensen. Het vastleggen van stillezens prikkelde haar kunstzinnig het minst. In het laatste jaar van haar opleiding aan de Nederlandse Academie voor Beeldcreatie in Rotterdam kwam de omslag en startte zij als experiment met het fotograferen van bloemen. Dat resulteerde uiteindelijk in de serie 'Floral' waarbij ze huis-tuin-en-keuken bloemen met een scanner in beeld bracht. Sebiha exposeerde deze verrassende botanische beelden van 14 december 2019 t/m 9 februari 2020 in de Haverhorst Vestibule van het museum. Voor Straatgras schrijft zij hoe en waarom deze pure stillezens haar werkpalet hebben verrijkt.

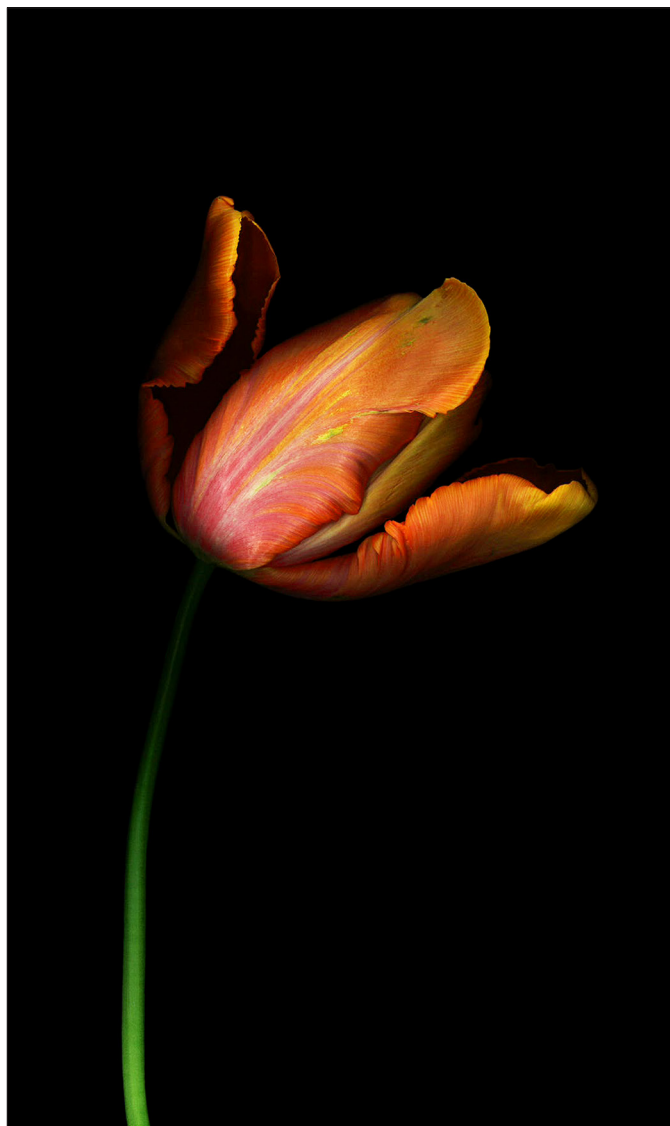
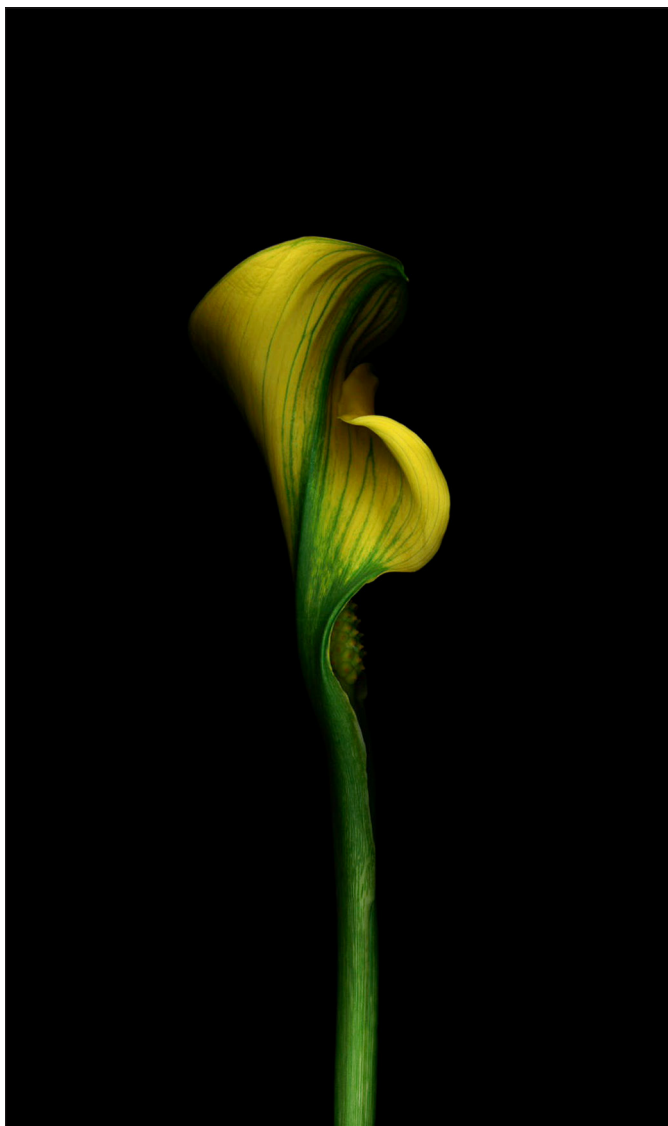
Als het om bloemen gaat, zijn kleur en geur de eerste referentiepunten. Met de Floral-serie geef ik een diepere inblik in de ontwapenende wereld van de bloeiende plant - een bezoek in de huiskamer van moeder natuur die begon met mijn eigen moeders liefde voor bloemen en planten. Wat intrigeerde haar, waarom vond ze rust door met ze te communiceren en ze te bekijken? Ook ik raakte in de ban van deze innige band tussen mens en bloem, en observeerde de oneindige kleurschakeringen van bloemen en hun fragiele structuur. Eerst door de lens, later met de scanner.

Meer dan stillezens

Ik begon als fotograaf in het laatste jaar van mijn opleiding te experimenteren om (de kleuren van) bloemen in beeld te brengen. Ik probeerde beelden zonder kleur, puur zwart/wit, negatief en 'old school' in de stijl van 17e en 18e-eeuwse botanische illustraties. Gaandeweg sloeg de twijfel toe: wat wilde ik eigenlijk laten zien? Het antwoord vond ik in het vastleggen van de essentie van de vorm, de textuur en de emotie die de bloem van nature opwekt. Kleur in al zijn eenvoud roept verschillende gevoelens op. De compositie en structuur slepen de aanschouwer verder in het gedachtenproces. Het kruispunt van functionaliteit, overlevingsdrang, kracht en fragiliteit van natuurlijke fenomenen is de alledaagse pracht die we in ons vluchtige bestaan vaak niet meer herkennen. 'Floral' is het vluchtige ontvluchten en in stilte waarnemen wat voor iedereen zichtbaar is, maar eigenlijk maar al te vaak ongezien blijft. Bloemen zijn meer dan stillezens: ik zie nu het leven, de beweging en interactie die mijn moeder altijd zag.

▲ De eerste bloemenscan, zonder nabewerking. (Sebiha Öztas)

▲ Hoogtepunten uit de Floral-serie. (Sebiha Öztas)

Onderzoek

Behalve mijn moeder, hebben klassieke botanische prenten mij ook geïnspireerd tot het maken van de Floral-serie. Ik kwam er snel achter dat een botanische tekening of schildering een gedetailleerde en wetenschappelijk verantwoorde weergave is, met aandacht voor de specifieke kenmerken zoals bladvorm en bloeiwijze die de plant van andere planten onderscheiden. Er zijn nog steeds botanische kunstenaars die deze eeuwenoude traditie toepassen en een secure weergave van de plant combineren met creativiteit in compositie en beeldtaal. Bij mijn onderzoek naar de meer kunstzinnige botanische illustratievormen vond ik in het begin vooral klassieke tekeningen uit de 16e, 17e en 18e eeuw. Over bloemenfotografie vond ik online en in de bibliotheek weinig. In een warenhuis kwam ik op de boekenafdeling een boek tegen met de titel 'Plant'. Daarin stonden alle belangrijke kunstenaars en fotografen die inspiratie vonden in de botanische wereld.

Een prachtig boek met voorbeelden vanaf de 15e eeuw tot heden. Na het lezen van het boek, heb ik mij toegelegd op scanography.

Scanography

Scanography omvat het gehele productieproces van artistieke digitale afbeeldingen met behulp van een beeldscanner. Fine-art-scanografie en 'traditioneel' scannen verschillen door het gebruik van atypische, vaak driedimensionale objecten. Anders dan papier, passen voorwerpen niet onder de deksel van het apparaat, en er moet dus ook een installatie gebouwd worden om de maximale scherptediepte en belichting te bewerkstelligen. Deze techniek biedt de mogelijkheid om nieuwe ideeën te ontwikkelen met betrekking tot licht, tijd en ritme. Bij bloemen smelten natuur en technologie samen. Zonder het vervormende effect van een lens, zijn de beelden zeer gedetailleerd, uniform van belichting en van hoge resolutie.

Voor het project 'Floral' heb ik een gewone flatbed scanner gebruikt in combinatie met een zelfgemaakte deksel. De beeldreproductie van bloemen is van verbluffende schoonheid, met perfecte weergave van details, diepte en scherpte.

Het was voor mij een voorrecht om 'Floral' in Het Natuurhistorisch te exposeren. Ik heb veel lovende reacties ontvangen. Veel museumbezoekers dachten dat het illustraties of foto's van bloemen waren. Dat vind ik een mooi compliment. ◀

Bron

Phaidon (red.) 2016 - Plant. Exploring the Botanical World - Phaidon Press Limited, Londen

Sebiha Öztas werd geselecteerd als GUP New Photo Talent 2020 en in november 2019 won ze de Keep an Eye Grant-aanmoedigingsprijs met haar project 'Rebirth', over transgenders binnen de Turkse cultuur in Turkije.